

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MANUELA KAMPOSA SANČESA-BORDONAS [*MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA*]

SECINĀJUMI,

sniegti 2023. gada 12. janvārī¹

Apvienotās lietas C-363/21 un C-364/21

Ferrovienord SpA

pret

Istituto Nazionale di Statistica – ISTAT (C-363/21),

piedaloties:

*Procura generale della Corte dei conti,
Ministero dell'Economia e delle Finanze*

un

Federazione Italiana Triathlon

pret

*Istituto Nazionale di Statistica – ISTAT,
Ministero dell'Economia e delle Finanze (C-364/21),*

piedaloties:

Procura generale della Corte dei conti

(*Corte dei conti* (Revīzijas palāta, Itālija) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 549/2013 – Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēma Eiropas Savienībā (EKS 2010) – Institucionālo vienību klasifikācija S.13 sektorā (vispārējā valdība) – Savienības tiesiskais regulējums statistikas jomā – Kontroles mehānismi – Tieša iedarbība – Direktīva 2011/85/EEK – Valstu budžeta sistēmas – Tieša iedarbība – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā – Revīzijas palātas vai administratīvo tiesu īstenota pārbaude tiesā

¹ Oriģinālvaloda – spāņu.

1. Šie (apvienotie) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu dod Tiesai² iespēju precizēt tā tiesiskā regulējuma tvērumu, kas reglamentē 2010. gada Eiropas Kontu sistēmu, kura ir ieviesta ar Regulu (ES) Nr. 549/2013³. Abu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu mērķis ir noskaidrot, konkrētāk:

- vai uz šo regulu un Direktīvu 2011/85/ES⁴ var atsaukties strīdos starp dažādām publiskām struktūrām vai starp privātpersonām un statistikas iestādēm;
- kāds efektīvas tiesību aizsardzības tiesā veids ir jānodrošina dalībvalstīm, ieviešot tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ļauj kontrolēt šajā jomā pastāvošo Savienības tiesību normu piemērošanu.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Regula Nr. 549/2013

2. Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts:

“1. Ar šo regulu izveido 2010. gada Eiropas Kontu sistēmu (“EKS 2010” vai “EKS”).

2. EKS 2010 noteikta:

- a) metodoloģija (A pielikums) attiecībā uz kopējiem standartiem, definīcijām, klasifikācijām un uzskaites noteikumiem, ko izmanto, apkopojot salīdzināmus kontus un tabulas Savienības vajadzībām, kā arī apkopojot rezultātus, kas tiek prasīti saskaņā ar 3. pantu;
- b) programma (B pielikums), kurā noteikti termiņi, kādos dalībvalstis nosūta Komisijai (*Eurostat*) saskaņā ar a) apakšpunktā minēto metodoloģiju apkopojamos kontus un tabulas.

[..]

4. Šī regula neuzliek dalībvalstīm par pienākumu izmantot EKS 2010, sastādot kontus savām vajadzībām.”

3. (EKS 2010) A pielikuma 1. nodaļā (Vispārējs raksturojums un pamatprincipi) ir noteikts:

“1.01. Eiropas Nacionālo un reģionālo kontu sistēma [...] ir starptautiski saderīgs uzskaites ietvars, kas paredzēts, lai sistemātiski un detalizēti aprakstītu kopējo ekonomiku (proti, reģionu, valsti vai valstu grupu), tās sastāvdaļas un attiecības ar citām kopējām ekonomikām.

[..]

² Tiesas judikatūras šajā jomā ir maz, un tā vēl veidojas, un tajā ir uzsverams 2019. gada 11. septembra spriedums *FIG* un *FISE* (C-612/17 un C-613/17, EU:C:2019:705); turpmāk tekstā – “spriedums *FIG* un *FISE*”.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2013. gada 21. maijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (OV 2013, L 174, 1. lpp.).

⁴ Padomes Direktīva (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV 2011, L 306, 41. lpp.).

1.57. Institucionālās vienības ir ekonomiski subjekti, kuriem var piederēt preces un aktīvi, kuri var uzņemties saistības un ar pilnām tiesībām iesaistīties ekonomiskās darbībās un darījumos ar citām vienībām. EKS 2010 sistēmas nolūkiem institucionālās vienības grupē piecos savstarpēji izslēdzošos iekšzemes institucionālos sektoros, kurus veido šāda veida vienības:

- a) nefinanšu sabiedrības;
- b) finanšu sabiedrības;
- c) vispārējā valdība;
- d) mājsaimniecības;
- e) mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

Kopā šie pieci sektori veido kopējo ekonomiku. Katrs sektors ir sadalīts arī apakšsektoros. EKS 2010 sistēma nodrošina pilnīgu plūsmu kontu un bilanču kopumu, kas jāveido katram sektoram un apakšsektoram, kā arī kopējai ekonomikai. Ir iespējama nerezidentvienību mijiedarbība ar šiem pieciem iekšzemes sektoriem, un mijiedarbība ir parādīta starp pieciem iekšzemes sektoriem un sesto institucionālo sektoru – pārējās pasaules sektoru.

[..]”

4. Šī pielikuma (EKS 2010) 2. nodaļā (Vienības un vienību grupējumi) ir paredzēts:

“[..]

2.12. *Definīcija:* institucionālā vienība ir ekonomisks subjekts, ko raksturo lēmumu pieņemšanas autonomija savu pamatfunkciju īstenošanā. [..]

[..]

2.32. Katrā sektorā un apakšsektorā sagrupē institucionālās vienības, kurām ir līdzīgs ekonomiskās uzvedības veids.

[..]

Vispārējā valdība (S.13)

2.111. *Definīcija:* sektors “vispārējā valdība” (S.13) ietver visas institucionālās vienības, kuras ir ārpustirgus ražotāji un kuru produkcija ir paredzēta individuālajam un kolektīvajam patēriņam, un kuras galvenokārt finansē no obligātajiem maksājumiem, ko veic citiem sektoriem piederošas vienības un institucionālās vienības, kas nodarbojas galvenokārt ar nacionālā ienākuma un bagātības pārdali.

[..]”

5. Šī pielikuma 20. nodaļā (Valdības konti) ir noteikts:

“[..]

20.05. Vispārējās valdības sektors (S.13) ietver visas valdības vienības un visas ārpusstingus bezpeļņas organizācijas (BO), ko kontrolē valdības vienības. Tas ietver arī citus ārpusstingus ražotājus, kā minēts 20.18.–20.39. punktā.

[..]”

2. Direktīva 2011/85

6. Saskaņā ar šīs direktīvas 1. pantu:

“Ar šo direktīvu nosaka sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz dalībvalstu budžeta struktūru iezīmēm. Minētie noteikumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda pienākumus saskaņā ar LESD attiecībā uz valsts budžeta pārmērīga deficīta novēršanu”.

7. Tās 2. pantā ir noteikts:

“Šajā direktīvā piemēro terminu “valdība”, “deficīts” un “ieguldījums” definīcijas, kas noteiktas 2. pantā 12. protokolā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kurš pievienots LES un LESD ^[5]. Piemēro arī Regulas (EK) Nr. 2223/96 A pielikuma 2.70. punktā izklāstīto vispārējās valdības apakšnozaru definīciju.

Piemēro arī šādu definīciju:

“budžeta struktūra” – pasākumu, procedūru, noteikumu un iestāžu kopums, kas ir pamats vispārējās valdības budžeta politikas īstenošanai, jo īpaši:

[..]

f) neatkarīgas uzraudzības un analīzes pasākumi, lai veicinātu budžeta procesa sastāvdaļu pārredzamību;

[..].”

8. Minētās direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Attiecībā uz to publiskās uzskaites sistēmām dalībvalstīm ir tādas publiskās uzskaites sistēmas, kas vispusīgi un konsekventi aptver visas vispārējās valdības apakšnozares un iekļauj informāciju, lai iegūtu kopsavilkuma datus uz EKS 95 standarta balstītu datu sagatavošanai. Šīs publiskās uzskaites sistēmas ir pakļautas iekšējai kontrolei un neatkarīgai revīzijai”.

⁵ Turpmāk tekstā – “12. protokols par pārmērīgu budžeta deficītu”.

3. Regula Nr. 473/2013⁶

9. Šīs regulas 2. pantā ir norādīts:

“1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

a) “neatkarīgas struktūras” ir strukturāli neatkarīgas struktūras vai struktūras, kurām piešķirta funkcionālā autonomija no dalībvalsts budžeta lēmējinstītūcijām un kuras reglamentē valsts tiesību normas, kas nodrošina augstu funkcionālās autonomijas un pārskatatbildības līmeni, [..].

2. Šajā regulā piemēro arī Regulas (EK) Nr. 2223/96 (1996. gada 25. jūnijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Kopienā [..] A pielikuma 2.70. punktā izklāstīto “vispārējās valdības sektora” un “vispārējās valdības sektora apakšsektoru” definīciju.

[..]”

10. Saskaņā ar minētās regulas 5. pantu:

“1. Dalībvalstis izveido neatkarīgas struktūras, kas uzrauga atbilstību:

a) skaitliskajām fiskālajām normām, ar kurām valsts budžeta procedūrā iekļauj valsts vidēja termiņa budžeta mērķi, kas noteikts Regulas (EK) Nr. 1466/97 2.a pantā;

b) skaitliskajām fiskālajām normām, kas minētas Direktīvas 2011/85/ES 5. pantā.

[..]”

B. Valsts tiesības

1. Likums Nr. 196/2009⁷

11. Šī likuma 1. pantā ir noteikts:

“1. Vispārējā valdība tiecas sasniegt publisko finanšu mērķus, kas noteikti valsts līmenī, saskaņīgi ar Eiropas Savienībā noteiktajām procedūrām un kritērijiem un daļa ar to izrietošo atbildību. [..]

2. [..] Ar vispārējo valdību [..] no 2012. gada saprot organizācijas un tiesību subjektus, kurus [*Istituto Nazionale di Statistica* (Valsts statistikas institūts, Itālija; turpmāk tekstā – “*ISTAT*”)] statistikas nolūkos ir norādījis sarakstā [..], kas publicēts [..] *Itālijas Republikas Oficiālajā Vēstnesī* [..], ar turpmākiem grozījumiem šā panta 3. punkta izpratnē, kuri ir veikti, pamatojoties uz specifiskā Eiropas Savienības regulējumā minētām definīcijām [..].

3. 2. punktā minēto publisko struktūru noteikšanu ik gadus veic *ISTAT*, savu lēmumu līdz 30. septembrim publicējot *Oficiālajā Vēstnesī*.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV 2013, L 140, 11. lpp.).

⁷ Legge n. 196 del 31 dicembre 2009, di contabilità e finanza pubblica (2009. gada 31. decembra Likums Nr. 196 par uzskaiti un publiskajām finansēm; 2009. gada 31. decembra GURI Nr. 303, Kārtējais pielikums Nr. 245).

[..]”

2. Likums Nr. 243/2012⁸

12. Saskaņā ar šī likuma 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu kā “vispārējā valdība” ir definētas “struktūras, kas noteiktas ar paredzētajām procedūrām un aktiem, saskanīgi ar Eiropas Savienības tiesisko regulējumu, uzskaites un publisko finanšu jomā, un kas ir organizētas centrālās valdības, pašvaldību un valsts sociālā nodrošinājuma struktūru apakšsektoros”.

13. Saskaņā ar minētā likuma 20. pantu *Corte dei conti* (Revīzijas palāta, Itālija) veic vispārējās valdības iestāžu budžeta pārvaldības secīgu kontroli publisko finanšu un budžeta līdzsvara koordinēšanas mērķiem saskaņā ar likumā noteiktajiem [kontroles] veidiem un kārtību.

3. Likums Nr. 161/2014⁹

14. Šī likuma 30. panta (“Direktīvas 2011/85/ES un Regulas Nr. 473/2013 tieši nepiemērojamo noteikumu īstenošana”), 1. punktā ir paredzēts, ka, lai nodrošinātu Direktīvas 2011/85 un Regulas Nr. 473/2013 tieši nepiemērojamo daļu pilnīgu iedarbību attiecībā uz budžeta normu ievērošanas uzraudzības darbību, *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) pārbauda vispārējās valdības iestāžu budžeta datu atbilstību uzskaites tiesiskajam regulējumam.

4. *Codice della giustizia contabile*¹⁰

15. Šī kodeksa 11. panta 6. punkta b) apakšpunktā pēc grozījumiem, kas izdarīti ar Dekrētlikumu Nr. 137/2020, kurš kļuvis par Likumu Nr. 176/2020¹¹, ir noteikts:

“[*Corte dei conti*] apvienotās palātas speciālā sastāvā, īstenojot savu ekskluzīvo jurisdikciju publiskā sektora grāmatvedības jomā, vienīgajā instancē izskata lietas [..] *ISTAT* veiktās valsts pārvaldes iestāžu noteikšanas jomā *tikai ar mērķi piemērot valsts tiesību aktus par valsts izdevumu ierobežošanu*”¹².

⁸ Legge n. 243, del 24 dicembre 2012, disposizioni per l’attuazione del principio del pareggio di bilancio ai sensi dell’articolo 81, sesto comma, della Costituzione (2012. gada 24. decembra Likums Nr. 243 par noteikumiem budžeta līdzsvara principa piemērošanai Konstitūcijas 81. panta sestās daļas izpratnē; 2013. gada 15. janvāra GURI Nr. 12).

⁹ Legge n. 161 – Disposizioni per l’adempimento degli obblighi derivanti dall’appartenenza dell’Italia all’Unione europea – Legge europea 2013-bis, del 30 ottobre 2014 (Noteikumi par Itālijas pienākumu, kas izriet no dalības Eiropas Savienībā, izpildi – Eiropas likums 2013.bis; 2014. gada 10. novembra GURI Nr. 261 – Kārtējais pielikums Nr. 83).

¹⁰ Decreto legislativo n. 174, del 26 agosto 2016, Codice di giustizia contabile, adottato ai sensi dell’articolo 20 della legge 7 agosto 2015, n. 124 (2016. gada 26. augusta Likumdošanas dekrēts Nr. 174, Ar grāmatvedību saistīto tiesvedību kodekss, kas pieņemts atbilstoši 2015. gada 7. augusta likumam (turpmāk tekstā – “CGC”; 2016. gada 7. septembra GURI Nr. 209 – Kārtējais pielikums Nr. 41).

¹¹ *Decreto legge n°137 del 28 ottobre 2020, Ulteriori misure urgenti in materia di tutela della salute, sostegno ai lavoratori e alle imprese, giustizia e sicurezza, connesse all'emergenza epidemiologica da COVID-19, convertito con modificazioni dalla Legge n. 18 dicembre 2020, n. 176, del 18 dicembre 2020* (2020. gada 28. oktobra Dekrētlikums Nr. 137 par steidzamiem pasākumiem veselības aizsardzībai, atbalstam darba ņēmējiem un uzņēmumiem, tiesiskumam un drošībai saistībā ar COVID-19 ārkārtas epidemioloģisko situāciju (2020. gada 28. oktobra GURI Nr. 269), kas šobrīd ar grozījumiem kļuvis par 2020. gada 18. decembra Likumu Nr. 176; 2020. gada 24. decembra GURI Nr. 319 – Kārtējais pielikums Nr. 43; turpmāk tekstā – “Dekrētlikums Nr. 137/2020”).

¹² Mans izcēlums.

II. Fakti, tiesvedības un prejudiciālie jautājumi

16. 2020. gada 30. septembrī *ISTAT* iekļāva *Ferrovienord SpA* (turpmāk tekstā – “*Ferrovienord*”) un *Federazione Italiana Triathlon* (turpmāk tekstā – “*FITRI*”) to vispārējās valdības iestāžu sarakstā (turpmāk tekstā – “*ISTAT* 2020. gada saraksts”), kas ir iekļautas Itālijas valsts konsolidētajā ieņēmumu pārskatā¹³.

17. *Ferrovienord* un *FITRI* pārsūdzēja šo lēmumu *Corte dei conti* (Revīzijas palāta), lūdzot to atcelt. To ieskatā nebija izpildīti nosacījumi to iekļaušanai *ISTAT* 2020. gada sarakstā.

18. *ISTAT* iebilda pret šo prasību, apgalvojot, ka šo organizāciju iekļaušana sarakstā ir bijusi pareiza. *Procura generale della Corte dei conti* (Revīzijas palātas prokuratūra, Itālija) lūdza uzdot jautājumu par Dekrētlikuma Nr. 137/2020 23.*quater* panta atbilstību konstitūcijai¹⁴.

19. *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) izdeva rīkojumu par *Ministero dell’Economia e delle Finanze* (Ekonomikas un finanšu ministrija, Itālija) iestāšanās lietā, vienlaikus norādot, ka pastāv problēmas saistībā ar jaunās tiesību normas saderību ar Savienības tiesībām, un lūdzot puses konkrēti paust savu viedokli par šo jautājumu.

20. *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) skatījumā:

- *CGC* 11. panta 6. punkta b) apakšpunktā tai ir piešķirta kompetence izskatīt lietas par *ISTAT* lēmumiem vispārējās valdības iestāžu izraudzīšanās jomā;
- tomēr šī norma tika grozīta ar Dekrētlikuma Nr. 137/2020 23.*quater* panta 2. punktu, ierobežojot Revīzijas palātas kontroli pār *ISTAT* sarakstu “tikai ar mērķi piemērot valsts tiesību aktus par valsts izdevumu ierobežošanu”¹⁵;
- konsekvence starp valsts budžeta tiesībām un saistībām, kas izriet no Savienības tiesībām, ir valsts konstitucionālo tiesību princips kopā ar pārskatāmības un budžeta līdzsvara principiem (Konstitūcijas 81. un 97. pants);
- valsts tiesībās šāda konsekvence tiek nodrošināta ar saldo – dēvētu par “budžeta līdzsvaru” – starpniecību, kas ierobežo aizņemšanās iespējas izmantošanu pārvaldes iestādēm (Likuma Nr. 243/2012 4. panta 4. punkts un 9. un 10. pants). Saldo un to iespējamo turpmāko grozījumu noteikšana izriet no valsts pārvaldes iestāžu nodotajiem datiem, kuri veido konsolidēto kontu;
- tādējādi pareiza *ISTAT* saraksta veidošana (attiecībā uz valsts pārvaldes iestādēm, kam jāpiedalās budžeta līdzsvara veidošanā) ietekmē ekonomisko politiku konverģences mērķu ievērošanu LESD 121. panta izpratnē;
- Itālijas tiesībās (Konstitūcijas 24. panta pirmā daļa un 113. panta pirmā daļa) struktūras iekļaušanu *ISTAT* sarakstā var apstrīdēt tiesās. Līdz 2012. gadam “parastā tiesa” šādu prasību izskatīšanai bija administratīvā tiesa, bet no iepriekš minētā gada kompetence ir piešķirta

¹³ *ISTAT* ik gadu veido šo sarakstu saskaņā ar Likuma Nr. 196/2009 1. panta 3. punktu, piemērojot Regulu Nr. 549/2013.

¹⁴ Šis lūgums netika apmierināts.

¹⁵ Iesniedzējtiesa precizē, ka šis pats grozījums tika veikts ar cita Dekrētlikuma (2020. gada 23. novembris, Nr. 154) 5. panta 2. punktu. Šis pants tika atcelts ar Likumu Nr. 176/2020 par Dekrētlikuma Nr. 137/2020 pārvēršanu par likumu, tomēr tā saturs tika iekļauts Dekrētlikuma Nr. 137/2020 23.*quater* pantā.

Corte dei conti (Revīzijas palāta). Pēdējā minētā īsteno pārbaudi tiesā par valsts un Savienības tiesību budžeta jomā ievērošanu un no subjektīvā viedokļa nodrošina peļņas un zaudējumu pārskata uzticamības pārbaudi, neizpildes gadījumā nosakot Regulas (ES) Nr. 1173/2011¹⁶ 8. pantā paredzētos sodus. Tādējādi tiek nodrošināta publisko finanšu mērķu efektīva sasniegšana;

- pēc grozījumiem, kas veikti ar Dekrētlikuma Nr. 137/2020 23.*quater* pantu, ar šādu konstatāciju vairs nevar noteikt (vai noliegt) divas noklusētas nepieciešamas sekas, ko agrāk īstenoja pati šī tiesa, proti: pienākuma paziņot nozīmīgos datus un informāciju publisko finanšu jomā, izpildot Likumu Nr. 243/2012 un Likumu Nr. 196/2009, (pozitīva vai negatīva) konstatācija (Regulas Nr. 549/2013 un Direktīvas 2011/85 īstenošanas pienākums); un izrietošā tiesību normu budžeta līdzsvara un valsts parāda ilgtspējas jomā piemērošana (vai nepiemērošana) saskaņā ar Likuma Nr. 243/2012 3. un 4. pantu (ar ko tāpat ir transponēta Regula Nr. 549/2013 un Direktīva 2011/85).

21. 2020. gada tiesību aktu grozījumi esot radījuši absolūtu jurisdikcijas neesamību un – attiecīgi – aizsardzības neesamību attiecībā uz S.13 sektorā (neteritoriālas valsts pārvaldes iestādes) ietilpstošu tiesību subjektu precīzu noteikšanu, un rezultātā attiecībā uz publisko finanšu saldo, liedzot EKS 2010 un Direktīvai 2011/85 iedarbību. Ar *ISTAT* sarakstu Itālijas valsts nosaka EKS 2010 piemērošanas jomu arī LESD 126. panta noteikumu un 12. protokola par pārmērīgu budžeta deficītu seku nolūkos.

22. Tā uzskata, ka ir pārkāpts lojālas sadarbības princips (LES 4. pants), un struktūrām, kuras *ISTAT* ir klasificējusi kā vispārējo valdību, tiek liegta iespēja apstrīdēt šo kvalifikāciju, tādējādi pārkāpjot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu.

23. Tā arī norāda – pat ja tiktu uzskatīts, kā to apgalvo *ISTAT* un Ekonomikas un finanšu ministrija, ka jaunajā tiesiskajā regulējumā ir paredzēta administratīvo tiesu vispārējās jurisdikcijas paplašināšanās, saglabājas šaubas, vai minētais tiesiskais regulējums:

- ir pretrunā Savienības tiesību efektīvas tiesību aizsardzības tiesā, lietderīgās iedarbības un tiesiskās drošības principiem¹⁷;
- pārkāpj tiesību aizsardzības līdzekļu līdzvērtības un tiesiskuma principus (LES 2. un 19. pants), ņemot vērā korelāciju starp šo pēdējo minēto un Savienības finanšu interešu aizsardzību, kas noteikta Regulā 2020/2092¹⁸.

24. Šādos apstākļos *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) ir uzdevusi Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [2010. gada Eiropas Kontu sistēmas] tiesas piemērojamības noteikumam un [Regulas Nr. 549/2013] un Direktīvas [2011/85] lietderīgās iedarbības principam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā kompetentās valsts tiesas jurisdikcija pār EKS 2010 pareizu piemērošanu ir ierobežota tikai ar mērķi piemērot valsts tiesību aktus par valsts izdevumu

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2011. gada 16. novembris) par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā (OV 2011, L 306, 1. lpp.).

¹⁷ Tā uzskata, ka tad, ja abām tiesām (revīzijas palāta un administratīvā tiesa) ir jāpārbauda pareiza EKS 2010 piemērošana saistībā ar vienu un to pašu struktūru, pastāv risks, ka tās varētu pieņemt pretrunīgus nolēmumus par to pašu prasījumu un par S.13 sektorā ietvertu struktūru precīzu noteikšanu, kas samazina Savienības tiesību efektivitāti.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai (OV 2020, L 433I, 1. lpp.).

ierobežošanu, apdraudot [Savienības tiesību] regulējuma galveno lietderīgo iedarbību, proti, liedzot pārbaudīt budžeta saldo pārskatāmību un uzticamību, lai pārliecinātos par Itālijas konverģenci attiecībā uz [vidēja termiņa budžeta mērķi (VTBM)]?

- 2) Vai EKS 2010 tiešas piemērojamības noteikumam un [Regulas Nr. 549/2013] un Direktīvas [2011/85] lietderīgās iedarbības principam no organizatoriskā sadalījuma starp budžeta iestādēm un kontroles iestādēm viedokļa ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā kompetentās valsts tiesas nolēmuma par EKS 2010 pareizu piemērošanu sekas ir ierobežotas tikai ar mērķi piemērot valsts tiesību aktus par valsts izdevumu ierobežošanu, apdraudot jebkādu neatkarīgu kontroli pār Itālijas valsts pārvaldes iestāžu (kā tas kvalificēts [Savienības tiesību] nolūkos) kontu subjektīvas darbības jomas noteikšanu, lai pārbaudītu Itālijas konverģenci attiecībā uz VTBM?
- 3) Vai tiesiskuma principam, kas izpaužas kā efektīva tiesību aizsardzība tiesā un tiesību aizsardzības līdzekļu līdzvērtība, ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram:
  - a) ir liegts jebkādā veidā pārbaudīt tiesā, vai [Itālijas Valsts statistikas institūts (*ISTAT*)] pareizi piemēro EKS 2010, lai noteiktu S.13 sektora tvērumu, un tātad pārliecināties par budžeta saldo pareizību, pārskatāmību un uzticamību, lai pārbaudītu Itālijas konverģenci attiecībā uz VTBM (efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpums);
  - b) ja par pareizu – arī ar autentiskas likuma interpretācijas starpniecību – tiktu uzskatīta valsts pārvaldes iestāžu atbildētāju ierosinātā tiesību normas interpretācija, prasītājs ir pakļauts dubultam pārsūdzības tiesā slogam un no tā izrietošiem nolēmumu kolīzijas riskiem saistībā ar [Savienības] tiesiskā statusa pastāvēšanu, padarot faktiski neiespējamu tā tiesību efektīvu aizsardzību savlaicīgi – laikā, kas prasīts no tā izrietošo pienākumu izpildei (proti, finanšu gads), un apdraudot tiesisko drošību par vispārējās valdības statusa pastāvēšanu;
  - c) aizvien, ja par pareizu – arī ar autentiskas likuma interpretācijas starpniecību – tiktu uzskatīta valsts pārvaldes iestāžu atbildētāju ierosinātā tiesību normas interpretācija, ir paredzēts, ka par budžeta darbības jomas noteikšanas pareizību spriež cita tiesa, nevis tā, kurai Itālijas Konstitūcijā ir rezervēta jurisdikcija budžeta tiesību jomā?”

III. Tiesvedība Tiesā

25. Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu tika reģistrēti Tiesā 2021. gada 9. jūnijā. Lūgums piemērot paātrināto tiesvedību tika noraidīts.

26. Rakstveida apsvērumus iesniedza *Ferrovienord*, *FITRI*, *Corte dei conti* (Revīzijas palātas) prokuratūra, Itālijas valdība un Eiropas Komisija. Tās visas piedalījās 2022. gada 19. oktobra tiesas sēdē.

IV. Vērtējums

A. Ievada apsvērumi

27. Kā jau esmu norādījis, prejudiciālie jautājumi ir par Itālijas tiesiskā regulējuma tiesību normas (turpmāk tekstā – “apstrīdētā tiesību norma”), proti, Dekrētlukuma Nr. 137/2020 23.*quater* panta 2. punkta, atbilstību Savienības tiesībām.

28. Saskaņā ar šo tiesību normu *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) pārskata *ISTAT* lēmumus attiecībā uz “institucionālo vienību” atzīšanu par valsts pārvaldes iestādēm “tikai ar mērķi piemērot valsts tiesību aktus par valsts izdevumu ierobežošanu”. Izceltā teikuma daļa tika pievienota *CGC* ar Dekrētlukumu Nr. 137/2020.

29. Itālijas valdība uzskata, ka iesniedzējtiesa nepareizi interpretē apstrīdēto tiesību normu, apgalvojot, ka tā izslēdz pārbaudi tiesā attiecībā uz *ISTAT* lēmumiem par struktūru iekļaušanu vispārējās valdības iestāžu sarakstā.

30. Itālijas valdība savukārt apgalvo, ka atbilstoši šai tiesību normai kontroles tiesības ir tikai nodotas atpakaļ administratīvajām tiesām, saglabājot *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) kompetenci veikt pārbaudi tiesā attiecībā uz šo institucionālo vienību ietveršanas *ISTAT* sarakstā juridiskajām sekām.

31. Prejudiciālās tiesvedības ietvaros Tiesas kompetencē neietilpst valsts tiesību normu interpretēšana. Tikai valsts tiesai ir jānosaka valsts normatīvo un administratīvo aktu konkrētais tvērums¹⁹.

32. Tomēr Tiesa var interpretēt Savienības tiesību normas, sniedzot atbildes atkarībā no valsts tiesību interpretācijas. Tas tā it īpaši ir tad, ja pati iesniedzējtiesa ir atsaukusies, kā tas ir šajā lietā, uz “valsts pārvaldes iestāžu atbildētāju” (proti, Itālijas valdības) viedokli, kas varētu tikt atzīts par pareizu²⁰.

B. Pieņemamība

1. Tiesas statuss

33. Vispirms jāpārbauda, vai iestāde, kas ir iesniegusi Tiesai šos divus lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir “dalībvalsts tiesa” LESD 267. panta izpratnē.

34. Tiesa ir atzinusi par nepieņemamiem lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurus bija iesniegušas Itālijas reģionālās revīzijas palātas, kas darbojas kā administratīvās iestādes²¹, vai *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) saistībā ar dažādu valsts iestāžu finanšu pārvaldības *ex post* revīzijām²².

¹⁹ Spriedumi, 2022. gada 28. aprīlis, *SeGEC* u.c. (C-277/21, EU:C:2022:318), 21. punkts; un, 2020. gada 4. marts, *Schenker* (C-655/18, EU:C:2020:157), 19. punkts un tajā minētā judikatūra.

²⁰ Trešais prejudiciālais jautājums, b) un c) apakšpunkts.

²¹ Rīkojums, 2021. gada 4. oktobris, *Comune di Camerota* (C-161/21, nav publicēts, EU:C:2021:833).

²² Rīkojumi, 1999. gada 26. novembris, *RAI* (C-440/98, EU:C:1999:590), 14. punkts; un *ANAS* (C-192/98, EU:C:1999:589), 23. punkts.

35. Tomēr Tiesa atbildēja uz *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) iesniegtajiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu spriedumā *FIG* un *FISE*²³, neapšaubot tās “tiesas” statusu apstākļos, kas ir līdzīgi šīs lietas apstākļiem.

36. Šajā lietā attiecīgajai iestādei ir jāizskata strīds, īstenojot tiesas funkcijas, ko tai piešķir Itālijas tiesiskais regulējums, nevis tās *ex post* revīzijas un kontroles funkcijas. Strīda priekšmets tieši ir saistīts ar tās tiesas funkciju tvērumu pēc ierobežojuma, kas attiecībā uz tām ir noteikts Dekrētlukuma Nr. 137/2020 23.*quater* pantā.

37. Tiesas sēdē tika noskaidrots, ka ar tiesību aktu grozījumiem *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) tiesas kompetence nav tikusi atcelta, bet tikai ierobežota: ja tagad nevar atcelt *ISTAT* sarakstus ar *erga omnes* iedarbību, tos var nepiemērot konkrētajā strīdā, attiecinot to tikai uz prasītāju saistībā ar valsts tiesisko regulējumu par valsts izdevumu ierobežošanu.

38. Īsumā – *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) īsteno tiesas pilnvaras, kuru ietvaros tā var uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus, ja tai ir jāizskata tādi strīdi kā tie, kas ir šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatā.

2. Nepieņemamība, kas izriet no iespējamās valsts tiesību nepareizas interpretācijas?

39. Itālijas valdība, pamatojoties uz iepriekš izklāstītajiem argumentiem²⁴, iebilst pirmā un otrā prejudiciālā jautājuma, kā arī trešā jautājuma a) apakšpunkta pieņemamībai, jo tie izrietot no “kļūdaina pieņēmuma, ka pēc *CGC* 11. panta grozījumiem nav iespējams vērsties nevienā valsts tiesā, lai apstrīdētu *ISTAT* S.13 saraksta pareizu izveidi”.

40. Šie iebildumi nav pieņemami:

- no vienas puses, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, kā tas ir šajā lietā, Tiesai principā ir jālemj, jo uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas atbilstības prezumpcija²⁵;
- no otras puses, jau esmu paskaidrojis, kā Tiesas atbildei uz iesniedzējtiesas šaubām ir jāizriet no valsts tiesību normu interpretācijas, kuru atbalsta iesniedzējtiesa, neskarot iespēju sniegt tai norādes uz citu šo normu interpretāciju, vēl jo vairāk tad, ja tā pati hipotētiski pieļauj iespēju pieņemt šo alternatīvo interpretāciju.

41. Īsumā – Tiesa var sniegt iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, ņemot vērā tai pieejamo informāciju par Itālijas tiesībām, interpretējot Regulu Nr. 549/2013, Direktīvu 2011/85 un Regulu Nr. 473/2013.

C. Pirmais prejudiciālais jautājums

42. Iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai apstrīdētā valsts tiesību norma ir saderīga ar Regulas Nr. 549/2013 tiešo piemērojamību un tās un Direktīvas 2011/85 lietderīgo iedarbību.

²³ Tajā pamatlīdētās attiecās uz divu struktūru (*Federazione Italiana Golf* un *Federazione Italiana Sport Equestri*) iekļaušanu vispārējās valdības sarakstā, kas ietverts valsts pārvaldes iestāžu konsolidētajā pārskatā, par ko ir lēmusi *ISTAT* attiecībā uz 2017. gadu.

²⁴ Šo secinājumu 30. un nākamie punkti.

²⁵ Spriedumi, 2022. gada 17. marts, *Daimler* (C-232/20, EU:C:2022:196), 44. punkts; un, 2021. gada 25. novembris, *job-medium* (C-233/20, EU:C:2021:960), 17. punkts.

43. Lai atbildētu uz šo jautājumu, uzskatu, ka vispirms ir jāizvērtē: a) vai tādām dalībvalstu pienākumam nosūtīt Komisijai uzskaites datus, kas ir noteikts Regulā Nr. 549/2013, ir saistošs spēks un iespējama tieša iedarbība, un b) vai Direktīvā 2011/85 ir noteikti pienākumi tikai statistikas iestādēm un valdībām, bet ne citām publiskām struktūrām, un vai tajā ir noteiktas tiesības un pienākumi privātpersonām un tai var būt tieša iedarbība.

44. Iespējamo tiesas pārbaudes neesamību, uz kuru *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) arī atsaucas šajos divos jautājumos, aplūkošu trešā jautājuma analizē.

1. Iespēja atsaukties uz Regulu Nr. 549/2013

45. Regulējuma, kas aizliedz pārmērīgu budžeta deficītu²⁶, piemērošana notiek procedūrā, kurā piedalās Komisija un Padome. Tajā tiek uzraudzīta dalībvalstu budžeta situācija un to valsts parāda apmērs.

46. Šīs uzraudzības veikšanai Savienības rīcībā ir jābūt ticamai statistikai²⁷ par dalībvalstu ekonomikas situāciju, konkrētāk – tās budžeta deficītu un valsts parādu.

47. Komisijas pilnvaras pārbaudīt statistikas datus tika pastiprinātas ar Regulu (EK) Nr. 479/2009²⁸, kurā tika konkretizēts dalībvalstu pienākums ziņot tai par deficīta un parāda līmeņiem (12. protokola par pārmērīgu budžeta deficītu 3. pants) un piešķirtas noteiktas kontroles pilnvaras *Eurostat*²⁹ attiecībā uz dalībvalstu sniegtajiem statistikas datiem.

48. Paziņošanas pienākuma izpildei kā būtisku viendabīguma elementu ir nepieciešams izmantot vienu un vienotu klasifikāciju visai Savienībai. Šobrīd šī klasifikācija ir EKS 2010, kurai ir pielāgota Regula Nr. 479/2009.

49. EKS 2010 principā ir piemērojama visiem Savienības aktiem, kuros ir atsauce uz EKS vai tās definīcijām. Tomēr nevienai dalībvalstij nav pienākuma sagatavot kontus savām vajadzībām saskaņā ar EKS 2010 (Regulas Nr. 549/2013 1. panta 3. un 4. punkts).

50. Saskaņā ar Regulu Nr. 549/2013 dalībvalstīm ir jānosūta Komisijai (*Eurostat*) B pielikumā norādītie konti un tabulas, ievērojot katrai tabulai norādītos termiņus (3. panta 1. punkts), un *Eurostat* novērtē nosūtīto datu kvalitāti (4. panta 4. punkts).

²⁶ Būtībā dalībvalstīm nav pieļaujams budžeta deficīts, kas pārsniedz 3% no to IKP, un valsts parāds nedrīkst pārsniegt 60% no to IKP (LESD 126. pants un 12. protokols par pārmērīgu budžeta deficītu).

²⁷ Vispārēja Savienības norma statistikas jomā ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1101/2008 par tādās statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienas Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, Euratom, ar ko nodibina Eiropas Kopienas Statistikas programmu komiteju (OV 2009, L 87, 164. lpp.). Šajā regulā ir noteikts, ka Eiropas Statistikas sistēma ir partnerība starp Kopienas statistikas iestādi – Komisiju (*Eurostat*), valstu statistikas iestādēm un citām valsts iestādēm, kas katrā dalībvalstī ir atbildīgas par Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu.

²⁸ Padomes Regula (2009. gada 25. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (OV 2009, L 145, 1. lpp.).

²⁹ *Eurostat* Komisijas vārdā veic statistikas iestādes uzdevumus saskaņā ar Komisijas Lēmumu 97/281/EK (1997. gada 21. aprīlis) par *Eurostat* lomu saistībā ar Kopienas statistikas apkopošanu (OV 1997, L 112, 56. lpp.). *Eurostat* Komisijas vārdā arī nodarbojas ar datu kvalitātes novērtēšanu un to datu nodrošināšanu, kas jāizmanto saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

51. Kā norādījusi Tiesa, “ar EKS 2010 ir ieviests ietvardokuments, kas paredzēts, lai sagatavotu dalībvalstu kontus gan Savienības pilsoņu, gan pašas Savienības vajadzībām. Šī sagatavošana ir jāveic, pamatojoties uz vienotiem principiem, kuri nepieļauj atšķirīgas interpretācijas, un tā, lai varētu iegūt salīdzināmus rezultātus”³⁰.

52. Konkrētāk – dalībvalstīm ir jānosaka S.13 sektors (vispārējā valdība) saskaņā ar EKS 2010 A pielikuma 2.111. punktu³¹ un jāsadala tas četros apakšsektoros, kuros ietilpst attiecīgās institucionālās vienības. Tām ir jāsavāc šo struktūru uzskaites dati un jāapstrādā tie saskaņā ar EKS 2010 metodoloģiju, lai nosūtītu tos Komisijai.

53. Lai nodrošinātu EKS 2010 pareizu piemērošanu S.13 sektorā, Savienības tiesību normās ir paredzēti dažādi kontroles mehānismi, kas darbojas attiecībās starp *Eurostat* un dalībvalstīm (it īpaši valstu statistikas institūtiem):

- apspriešanās procedūra starp Komisiju (*Eurostat*) un dalībvalstīm (Regulas Nr. 549/2013 2. panta 3. punkts un Regulas Nr. 479/2009 10. pants);
- pastāvīga dialoga mehānisms starp *Eurostat* un valstu statistikas institūtiem (Regulas Nr. 479/2009 11., 11.a un 11.b pants);
- valstu statistikas datu publicēšana ar atrunu (Regulas Nr. 479/2009 15. pants). Attiecīgā gadījumā *Eurostat* var labot dalībvalstu iesniegtos faktiskos datus un publicēt labotos datus, ja iesniegtie dati neatbilst šai regulai;
- sankciju procedūra par manipulāciju ar statistikas datiem (Regulas 1173/2011 8. pants).

54. Komisija apgalvo³², ka šie kontroles mehānismi nodrošina pareizu institucionālo vienību klasifikāciju S.13 sektorā. Ar tiem *Eurostat* var garantēt, ka dalībvalstis izpilda to pienākumu savākt un nosūtīt uzskaites datus saskaņā ar EKS 2010 un pietiekamā kvalitātē.

55. Tādējādi Komisija norāda, ka:

- gadījumā, ja valsts iestādes nepareizi klasificētu institucionālu vienību vispārējās valdības sektorā, *Eurostat* var labot kļūdu un publicēt pareizos datus;
- Regulā Nr. 549/2013 statistikas datu paziņošanas pienākums ir noteikts tikai valsts iestādēm, konkrētāk, valstu statistikas institūtiem, bet ne privātpersonām.

56. No šiem apsvērumiem Komisija secina, ka privātpersonas nevar tieši atsaukties uz Regulu Nr. 549/2013. Institucionālās vienības (kā *Ferrovienord* un *FITRI*), kas uzskata, ka *ISTAT* ir tās nepamatoti iekļāvis S.13 sektorā, tādējādi nevarot apstrīdēt šī institūta lēmumus, atsaucoties uz to neatbilstību Regulai Nr. 549/2013. Tās varētu atsaukties tikai uz Itālijas valsts normu pārkāpumu.

57. Komisijas nostāja mani nepārlicina.

³⁰ Spriedumi, *FIG* un *FISE*, 32. punkts; 2019. gada 3. oktobris, *Fonds du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale* (C-632/18, EU:C:2019:833), 32. punkts; un, 2022. gada 28. aprīlis, *SeGEC* u.c. (C-277/21, EU:C:2022:318), 23. punkts.

³¹ Skat. tā izklāstu šo secinājumu 4. punktā.

³² Komisijas rakstveida apsvērumi, 29. punkts.

58. Pirmkārt, Regula Nr. 549/2013 katrā ziņā ir piemērojama tādos strīdos kā šis – vai nu tieši, vai pamatojoties uz Itālijas tiesībās ietvertu beznosacījuma atsauci. Tiesas kompetencē ir to interpretēt pat pilnīgi iekšējās situācijās, ja “[..] [Savienības] tiesību normas kļūst piemērojamas atbilstoši valsts tiesību aktiem, atbilstoši kuriem risinājumi, kas tiek sniegti situācijās, kad visi elementi ir saistīti ar vienu vienīgu dalībvalsti, atbilst Savienības tiesībās noteiktajiem”³³.

59. Iesniedzējtiesa ir pietiekami izskaidrojusi Savienības statistikas tiesību aktu piemērošanu Itālijas iestāžu attiecībām ar valsts struktūrām, kas izriet no Itālijas tiesībās ietvertās atsauces.

60. Strīdos, kas ir abu šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatā, *ISTAT* ir kvalificējies *Ferrovienord* un *FITRI* kā vispārējās valdības iestādes un iekļāvis tās *ISTAT* 2020. gada sarakstā. Tā rīkojoties, *ISTAT* ir piemērojis noteiktas Regulas Nr. 549/2013 normas, un šo struktūru iekļaušana ir radījusi tām tiesiskas sekas.

61. Otrkārt, ir jānošķir divi gadījumi, kuru iznākums tomēr ir identisks:

- ja *Ferrovienord* un *FITRI* būtu privātas struktūras (t.i., privātpersonas, atsaucoties uz Regulu Nr. 549/2013) – kas ir jānosaka iesniedzējtiesai –, tās varētu atsaukties uz šīs regulas tiešo iedarbību attiecībā uz *ISTAT*, kas viennozīmīgi ir Itālijas valsts iestāde. Tās būtu vertikālas attiecības, kurās privātpersona atsaucas uz Savienības regulu attiecībā uz publisku struktūru;
- ja iesniedzējtiesa uzskatītu, ka *Ferrovienord* un *FITRI* ir publiskas struktūras, tā kā Regula Nr. 549/2013 Itālijas valstij uzliek saistības kopumā, un visām tās publiskajām iestādēm tās ir jāizpilda, publiskā sektora institucionāla vienība, kurai ir tiesības apstrīdēt *ISTAT* lēmumu, var atsaukties uz to strīdā ar *ISTAT*.

62. Kad *ISTAT* kā Itālijas statistikas iestāde nosaka, kuras struktūras ir jāietver sektorā S.13, *ISTAT* piemēro EKS 2010 klasifikāciju un tādējādi Regulu Nr. 549/2013.

63. Struktūras, kuras ir šo *ISTAT* lēmumu adresāti un kurām tiek piemērota Regula Nr. 549/2013, var, ja valsts tiesībās tām ir piešķirtas prasības celšanas tiesības, apstrīdēt šos lēmumus valsts tiesās, ja tās uzskata, ka *ISTAT* nav tos pareizi pieņēmis.

64. Citiem vārdiem – institucionālās vienības, kam ir procesuālas tiesības vērsties to valsts tiesās, var atsaukties uz Regulas Nr. 549/2013 normām, lai pamatotu apgalvojumu, ka *ISTAT* ir nepareizi piemērojis EKS 2010.

65. Īsumā: ceļot attiecīgās prasības par *ISTAT* lēmumiem, atsaukšanās uz Regulu Nr. 549/2013 ir iespējama, ja iesniedzējtiesa kvalificē *Ferrovienord* un *FITRI* gan kā privātas, gan kā publiskas struktūras.

³³ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1990. gada 18. oktobris, *Dzodzi* (C-297/88 un C-197/89, EU:C:1990:360), 36., 37. un 41. punkts; 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten* (C-268/15, EU:C:2016:874), 53. punkts; un, 2018. gada 27. jūnijs, *SGI* un *Valériane* (C-459/17 un C-460/17, EU:C:2018:501), 28. punkts.

66. Tiesa ir netieši atzinusi Regulas Nr. 549/2013 piemērojamību un tiešo iedarbību strīdos, kuros tika izvērtēts, vai dažādas struktūras bija jāklasificē vienā vai otrā veidā šīs regulas A pielikuma atbilstošajās nodaļās:

- lietā, kurā pasludināts spriedums *FIG un FISE*³⁴, tika lemts, vai pastāvēja vai nepastāvēja Itālijas Olimpiskās komitejas publiska kontrole pār Itālijas golfa un jāšanas sporta federācijām. Nevienš neapšaubīja iespēju tieši atsaukties uz Regulu Nr. 549/2013 vai tās noteikumu saistošo spēku, un abas sporta federācijas pamatlietās varēja apstrīdēt to kvalifikāciju kā vispārējās valdības iestādes *ISTAT* sarakstā;
- lietā, kurā pasludināts spriedums *Fonds du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale*³⁵, šis fonds apstrīdēja Beļģijas kontu iestādes īstenoto tā klasificēšanu vispārējās valdības sektorā saskaņā ar EKS 2010. Strīda izšķiršanā netieši un bez diskusijām tika atzīts Regulas Nr. 549/2013 saistošais spēks un tiešā iedarbība;
- tāpat notika lietā, kurā pasludināts nesensais spriedums *SeGEC u.c.*³⁶, kurā asociācijas, kas darbojas izglītības jomā Beļģijā, apstrīdēja to klasificēšanu par vispārējās valdības iestādēm.

67. Veids, kā dalībvalsts statistikas iestādes piemēro EKS 2010 noteikumus, ietekmē ne tikai pašas šīs iestādes, bet arī attiecīgās dalībvalsts struktūras (institucionālās vienības)³⁷. Gan iesniedzējtiesa, gan Itālijas valdība³⁸ atzīst, ka iekļaušana *ISTAT* 2020. gada sarakstā nozīmē, ka attiecīgajai juridiskajai personai ir jāievēro valsts noteikumi, kas ir paredzēti valsts izdevumu ierobežošanai.

68. Lai gan EKS 2010 reglamentē vispārējo valdības iestāžu statistiku, tajā tiek ņemta vērā arī privātpersonu ekonomiskā darbība, un *ISTAT* īstenotā klasifikācija var ietekmēt to tiesisko stāvokli.

69. Tādēļ jebkura privāta institucionāla vienība var tieši atsaukties uz EKS 2010 klasifikācijas attiecīgajiem punktiem, lai valsts tiesa izlemtu, vai valsts iestādes, klasificējot to vienā vai otrā veidā, ir tos piemērojusi pareizi. Tāpat publiska struktūra var atsaukties uz Regulas Nr. 549/2013 noteikumu saistošo spēku strīdā ar *ISTAT*, ja valsts tiesības atļauj tai celt prasību pret to³⁹.

70. Šo secinājumu neatspēko fakts, ka saskaņā ar Regulas Nr. 549/2013 1. panta 4. punktu dalībvalstis var izmantot statistikas klasifikāciju, kas nav EKS 2010, “sastādot kontus savām vajadzībām”. Ja tās izmanto šo iespēju, tās statistikas iestādēm pēc tam būs jāpārveido savāktie dati, lai tos iesniegtu Komisijai saskaņā ar EKS 2010.

71. *ISTAT* ir jāizveido S.13 sektora saraksts, piemērojot Regulas Nr. 549/2013 klasifikāciju. Ja struktūra ir kvalificēta kā šī sektora institucionāla vienība, tai ir jāiesniedz *ISTAT* tās ekonomikas dati saskaņā ar klasifikāciju, kuru ir noteikusi attiecīgā valsts. Kā jau norādīts, Itālija ir attiecinājusi

³⁴ Konkrētāk – klasifikācijas metodoloģija izriet no Regulas Nr. 549/2013 A pielikuma 1.35., 2.34., 2.130., 3.31., 20.05., 20.13. un 20.17. punktu apvienotas interpretācijas. Vispārējais “kontroles” jēdziens līdzīgi ir definēts tās pašas regulas A pielikuma 1.36., 20.15., 20.18., 20.306. un 20.309. punktos.

³⁵ Spriedums, 2019. gada 3. oktobris (C-632/18, EU:C:2019:833).

³⁶ Spriedums, 2022. gada 28. aprīlis (C-277/21, EU:C:2022:318).

³⁷ Spriedums *FIG un FISE*, 32. punkts: “kā izriet no Regulas Nr. 549/2013 1. un 3. apsvēruma, kā arī tās A pielikuma 1.01. un 1.19. punkta, ar EKS 2010 ir izveidots ietvardokuments, kas paredzēts tam, lai gan *Savienības pilsoņu*, gan pašas Savienības vajadzībām sagatavotu dalībvalstu kontus” (mans izcēlums).

³⁸ Itālijas valdības rakstveida apsvērumi, 13. un 14. punkts. Tajos uzsvērts, ka *ISTAT* 2020. gada sarakstā ietverta struktūra nevar, piemēram, piešķirt saviem darbiniekiem noteiktas sociālās priekšrocības vai uz to ir attiecināmi ierobežojumi noteiktu preču iegādei.

³⁹ Dažās dalībvalstīs strīdiem starp valsts pārvaldes iestādēm ir noteikta obligāta risināšanas kārtība ārpus tiesas.

EKS 2010 klasifikācijas izmantošanu arī uz tās vispārējās valdības institucionālajām vienībām⁴⁰. Šī attiecināšana pamato to, ka Regula Nr. 549/2013 *ISTAT* ir jāpiemēro tieši, lai tādas struktūras kā *Ferrovienord* vai *FITRI* kvalificētu sadaļā “vispārējā valdība”⁴¹.

2. Iespēja atsaukties uz Direktīvu 2011/85

72. Saistībā ar šo lietu Direktīva 2011/85:

- “nosaka sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz dalībvalstu budžeta struktūru iezīmēm. Minētie noteikumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda pienākumus saskaņā ar LESD attiecībā uz valsts budžeta pārmērīga deficīta novēršanu” (1. pants);
- izmanto EKS 2010 definīcijas attiecībā uz vispārējo valdību un tās dažādiem apakšsektoriem, lai piemērotu tās dalībvalstu budžeta struktūru kontekstā (2. pants)⁴²;
- nosaka, ka “[...] dalībvalstīm ir tādas publiskās uzskaites sistēmas, kas vispusīgi un konsekventi aptver visas vispārējās valdības apakšnozares un iekļauj informāciju, lai iegūtu kopsavilkuma datus uz [EKS 2010] standarta balstītu datu sagatavošanai. Šīs publiskās uzskaites sistēmas ir pakļautas iekšējai kontrolei un neatkarīgai revīzijai” (3. pants).

73. Vidēja termiņa budžeta sistēmas, kā arī prognozes un skaitliskas fiskālās normas, ko reglamentē Direktīva 2011/85, nosaka dalībvalstu valsts iestādes, paziņojot tās Komisijai, un tās attiecas galvenokārt uz šo valstu statistikas institūtiem un ekonomikas ministrijām. Neatrodu šajā direktīvā normas, kas adresētas citām publiskām struktūrām vai kas var tieši ietekmēt privātpersonu tiesisko stāvokli.

74. Tādējādi Direktīvā 2011/85 nav ietverti noteikumi, kam ir tieša iedarbība un kas piešķir tiesības un pienākumus privātpersonām, kā arī publiskām struktūrām, kuras nav statistikas iestādes vai ekonomikas ministrijas.

75. Par pretējo neliecina tas, ka Itālijas tiesību normās, kas ir izstrādātas, lai valsts tiesībās transponētu Direktīvā 2011/85 noteiktos pienākumus, ir ietverti papildu pasākumi ārpus direktīvas noteikumiem. Valsts tiesām attiecīgā gadījumā ir jāinterpretē un jāpiemēro šīs papildu normas, kas ietvertas Direktīvas 2011/85 īstenošanas valsts noteikumos.

3. Starpsecinājumi

76. Rezumējot – uzskatu, ka:

- institucionāla vienība (publiska vai privāta struktūra) var atsaukties uz Regulu Nr. 549/2013 saistībā ar tās ietveršanu EKS 2010 S.13 sektorā (vispārējā valdība), ko veicis *ISTAT*;

⁴⁰ Komisija informē, ka ir dalībvalstis, kas ir noteikušas tiesību normas, kuras ir līdzīgas Itālijas normām, paredzot EKS 2010 klasifikācijas izmantošanu datu sniegšanā to statistikas institūtiem, bet citas izmanto atšķirīgu klasifikāciju.

⁴¹ Skat. šo secinājumu 39.–41. punktu.

⁴² Budžeta struktūras jo īpaši ietver: budžeta uzskaites un statistikas pārskatu sagatavošanas sistēmas; noteikumus un procedūras, kas reglamentē prognožu sagatavošanu budžeta plānošanai; skaitliskas fiskālās normas, kas specifiskas katrai valstij; budžeta procedūras; vidēja termiņa budžeta struktūras; neatkarīgas uzraudzības un analīzes pasākumus, lai veicinātu budžeta procesa sastāvdaļu pārredzamību, un mehānismus un noteikumus, kas reglamentē fiskālās attiecības starp publiskām iestādēm dažādās vispārējās valdības apakšnozarēs.

- tā kā Direktīvā 2011/85 ir reglamentētas tikai valsts statistikas un ekonomikas plānošanas iestāžu attiecības ar Savienības iestādēm un nav ietverti noteikumi, kas piemērojami cita veida publiskām vai privātām struktūrām, pēdējās minētās uz to nevar atsaukties.

D. Otrais prejudiciālais jautājums

77. *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) vēlas zināt, vai tās kompetences veikt *ISTAT* 2020. gada sarakstu pārbaudi tiesā ierobežošana atbilst Direktīvai 2011/85 un Regulai Nr. 473/2013. Tā uzskata, ka apstrīdētā valsts tiesību norma apdraud neatkarīgu kontroli pār budžeta iestādēm, kas paredzēta šajās Savienības normās, un liedz tai kontrolēt fiskālo normu piemērošanu.

78. Direktīvā 2011/85 dalībvalstīm ir noteikta prasība:

- pieņemt budžeta struktūru, kas ietver tostarp “neatkarīgas uzraudzības un analīzes pasākum[us], lai veicinātu budžeta procesa sastāvdaļu pārredzamību” (2. panta f) punkts);
- nodrošināt “publiskās uzskaites sistēmas[, kas] ir pakļautas iekšējai kontrolei un neatkarīgai revīzijai” (3. panta 1. punkta *in fine*);
- par “skaitlisk[o] fiskāl[o] norm[u] [esamību], kas specifiskas katrai valstij, [kas] precīzi norāda šādus aspektus: [...] šādu normu izpildes efektīvu un laikus īstenotu uzraudzību, kas balstās uz uzticamu un neatkarīgu analīzi, kuru veic neatkarīgas struktūras vai struktūras, kam nodrošināta funkcionāla neatkarība no dalībvalstu budžeta iestādēm” (6. panta 1. punkta b) apakšpunkts).

79. Regulas Nr. 473/2013 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 5. pantā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums nodrošināt no budžeta iestādes neatkarīgu struktūru esamību, lai garantētu Savienības normu budžeta jomā izpildes efektīvu uzraudzību. Šīm neatkarīgajām valsts struktūrām ir jāiesaistās arī budžeta prognožu izstrādē (2. panta 1. punkta b) apakšpunkts).

80. Direktīvā 2011/85 un Regulā Nr. 473/2013 dalībvalstīm ir paredzēta rīcības brīvība noteikt, kuras neatkarīgas struktūras uzraudzīs Savienības normu budžeta jomā efektīvu izpildi.

81. Direktīvas 2011/85 3. apsvērumā ir minēta iespēja, ka neatkarīgas revīzijas veic publiskas iestādes, tādas kā revīzijas palātas⁴³. Tomēr nekas neliedz dalībvalstij izvēlēties cita veida struktūras vai pārdaļīt šo uzdevumu starp tās revīzijas palātu un citām struktūrām. Tas izriet arī no Regulas Nr. 473/2013 17. apsvēruma⁴⁴.

82. Ņemot vērā Itālijas tiesu veikto attiecīgo valsts tiesību normu interpretāciju, viss liecina, ka Itālijā attiecīgās funkcijas veic Revīzijas palāta un *Ufficio Parlamentare di Bilancio* (Parlamenta budžeta birojs)⁴⁵.

⁴³ “Pilnīga un uzticama publiskās uzskaites prakse visām vispārējās valdības apakšnozarēm ir priekšnosacījums tam, lai sagatavotu labas kvalitātes statistiku, kas ir salīdzināma starp dalībvalstīm. Iekšējai kontrolei būtu jānodrošina spēkā esošo noteikumu izpilde vispārējās valdības apakšnozarēs kopumā. Neatkarīgai revīzijai, ko veikušas publiskas iestādes, tādas kā Revīzijas palāta vai revīzijas privātstruktūras, būtu jāveicina starptautiskās paraugprakses pielietojums.”

⁴⁴ “[...] ņemot vērā iespējamo un pašreizējo nosacījumu daudzveidību, būtu jānodrošina iespēja – lai gan tas nav visvēlamākais risinājums – atļaut vairāk nekā vienai neatkarīgai struktūrai būt atbildīgai par minēto noteikumu ievērošanas uzraudzību, ja tiek nodrošināts skaidrs atbildības sadalījums un nenotiek kompetenču pārklāšanās attiecībā uz konkrētiem uzraudzības aspektiem”.

⁴⁵ Likuma 243/2012 VII nodaļā ir noteiktas šīs neatkarīgās struktūras funkcijas, kura atbild par publisko finanšu attīstības analīzi un uzraudzību un par fiskālo noteikumu ievērošanas novērtējumu.

83. Neatkarīgu kontroles struktūru izveide Direktīvā 2011/85 un Regulā Nr. 473/2013 ir paredzēta tikai saistībā ar Savienības fiskālo noteikumu izpildes uzraudzību.

84. Tomēr ne šajās Savienības tiesību normās, ne Regulā Nr. 549/2013 dalībvalstīm nav noteikts pienākums nodrošināt neatkarīgu struktūru esamību to statistikas datu sagatavošanai, kas ir jāpaziņo Komisijai (*Eurostat*). Kā jau esmu paskaidrojis, šo uzdevumu veic valstu statistikas institūti, kuru neatkarība nav prasīta nevienā Savienības tiesību normā.

85. Īsumā – Direktīvā 2011/85 un Regulā Nr. 473/2013 dalībvalstīm ir paredzēta iespēja ierobežot to revīzijas palātu iesaistīšanos attiecībā uz EKS 2010 piemērošanu valsts pārvaldes iestādēm un pilnībā vai daļēji uzticēt šo uzdevumu citai neatkarīgai struktūrai.

E. Trešais prejudiciālais jautājums

86. *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) vēlas zināt, vai attiecīgais valsts tiesiskais regulējums ir pretrunā “tiesiskuma principam, kas izpaužas kā efektīva tiesību aizsardzība tiesā un tiesību aizsardzības līdzekļu līdzvērtība”.

87. No lietas materiālos ietvertās informācijas, lietas dalībnieku apsvērumiem un atbildēm uz tiesas sēdē uzdotajiem jautājumiem izriet, ka *ISTAT* lēmumus par vispārējās valdības iestāžu noteikšanu saskaņā ar EKS 95 (EKS 2010 priekštece), pārskatīja administratīvās tiesas, bet līdz ar Likuma Nr. 228/2012⁴⁶ pieņemšanu šī kompetence tika piešķirta *Corte dei conti* (Revīzijas palāta).

88. Ar Likumu Nr. 228/2012 *CGC* 11. pants tika papildināts ar šādu 6. punktu: “[Revīzijas palātas] apvienotās palātas speciālā sastāvā, īstenojot savu ekskluzīvo jurisdikciju publiskā sektora grāmatvedības jomā, vienīgajā instancē izskata lietas [..] *ISTAT* veiktās valsts pārvaldes iestāžu atzišanas jomā tikai ar mērķi piemērot valsts tiesību aktus par valsts izdevumu ierobežošanu”.

89. Ar jauno tiesību normu (Dekrētlukums Nr. 137/2020, kas ir apstiprināts ar 2020. gada Likumu Nr. 176) iepriekš minētās tiesību normas beigās tika pievienots formulējums “tikai ar mērķi piemērot valsts tiesību aktus par valsts izdevumu ierobežošanu”.

90. Iesniedzējtiesa uzskata, ka apstrīdētā tiesību norma:

- “liedz jebkādu neatkarīgu kontroli pār *ISTAT* veiktu pareizu EKS 2010 piemērošanu S.13 sektora noteikšanai”;
- pakļauj prasītāju dubultam pārsūdzības tiesā slogam, padarot faktiski neiespējamu tās tiesību efektīvu aizsardzību laikus un apdraudot tiesisko drošību par vispārējās valdības statusa pastāvēšanu;
- rada situāciju (gadījumā, ja *ISTAT* un Ekonomikas un finanšu ministrijas aizstāvētais viedoklis būtu pareizs), ka “cita tiesa, nevis tā, kurai Itālijas Konstitūcijā ir rezervēta jurisdikcija budžeta tiesību jomā”, spriež “par budžeta darbības jomas noteikšanas pareizību”.

⁴⁶ *Legge n. 228 del 24 dicembre 2012, disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (Legge di stabilità 2013; 2012. gada 24. decembra Likums Nr. 228 par valsts gada un daudzgadu budžeta veidošanas noteikumiem (2013. gada Stabilitātes likums); 2012. gada 29. decembra GURI Nr. 302, Kārtējais pielikums Nr. 212).*

91. Savukārt Itālijas valdība argumentē, ka *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) kompetences ierobežojuma, lai pārskatītu *ISTAT* lēmumus par vispārējās valdības iestāžu noteikšanu, sekas ir tikai šo lietu iedalīšana administratīvajām tiesām. Tādējādi tiek atjaunota situācija, kāda bija pirms 2012. gada, un Savienības noteikumos piešķirto tiesību efektīva tiesību aizsardzība netiekot liegta.

92. Tiesa nevar iesaistīties strīdā par 2020. gada tiesību aktu grozījumu piemērošanas jomu, kas ir jāizlemj Itālijas kompetentajām tiesām. Vēl jo mazāk tā varētu iesaistīties strīdā par to, vai grozījumi pārkāpj vai nepārkāpj Itālijas konstitūciju. Tomēr tā var noteikt, vai viena vai otra interpretācija ir pretrunā Savienības tiesībām.

93. LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina tiesību aizsardzības līdzekļi, kuri ir pietiekami efektīvas tiesiskās aizsardzības⁴⁷, ko aizsargā Hartas 47. pants, nodrošināšanai privātpersonām jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības.

94. Protams, šis Hartas pants var darboties tikai saskaņā ar tās 51. panta 1. punktu. Kā jau norādīju, šajā lietā piemērojamās Savienības tiesības ir ietvertas Regulā Nr. 549/2013. Tā kā tā ir tiesiska situācija, kuru no materiāltiesiskā viedokļa reglamentē Savienības tiesības, kuras Itālijas iestādēm ir jāpiemēro, to regulē Hartas normas.

95. Tomēr ne šajā regulā, ne kādā citā Savienības tiesību normā nav noteikts, kurām valsts tiesām it īpaši ir jānodrošina efektīva tiesību aizsardzība tiesā. Katras dalībvalsts (brīvai) izvēlei šajā ziņā tomēr ir jāatbilst līdzvērtības un efektivitātes principiem⁴⁸.

96. Šādā kontekstā ir jāizvērtē abi scenāriji, ko ir paredzējusi pati iesniedzējtiesa.

97. Ja valsts tiesību aktos kompetence nodrošināt Savienības tiesībās piešķirto tiesību efektīvu aizsardzību tiesā būtu piešķirta tikai vienai no tās tiesām, aizstājot otru, ar to netiktu pārkāpts ne Hartas 47. pants, ne LES 19. panta 1. punkta otrā daļa.

98. Ja dalībvalsts izvēlas piešķirt EKS 2010 piemērošanas lēmumu pārbaudes tiesā pilnvaras vai nu revīzijas palātai, vai administratīvajām tiesām, tā īsteno procesuālo autonomiju jomā, kurā Savienības tiesībās nav nedz noteikts, nedz aizliegts kāds risinājums. Ja vien tiek ievēroti līdzvērtības un efektivitātes principi, šī izvēle nepārkāpj tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

99. Savukārt, ja 2020. gada tiesību aktu grozījumi nozīmētu absolūtu tiesas pārbaudes par *ISTAT* lēmumiem par institucionālo vienību ietveršanu EKS 2010 S.13 sektorā *izzušanu*, pastāvētu efektīvas tiesību aizsardzības tiesā nepilnība attiecībā uz Regulas Nr. 549/2013 piemērošanu. Šīs institucionālās vienības tādā gadījumā nevarētu vērsties nevienā tiesā, lai pārbaudītu *ISTAT* darbību, piemērojot šo regulu.

⁴⁷ Spriedums, 2020. gada 26. marts, *Miasto Łowicz un Prokurator Generalny* (C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234), 32. punkts un tajā minētā judikatūra.

⁴⁸ "Ja vien šajā jomā pastāv Savienības tiesību normas, saskaņā ar procesuālās autonomijas principu katras dalībvalsts valsts tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālie noteikumi attiecībā uz tiesību aizsardzības līdzekļiem [...], tomēr ar nosacījumu, ka šie noteikumi nav mazāk labvēlīgi par tiem, kas reglamentē līdzīgas situācijas, uz kurām attiecas valsts tiesības (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kuras ir piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips)." Spriedumi, 2021. gada 21. decembris, *Randstad Italia* (C-497/20, EU:C:2021:1037), 58. punkts; un, 2021. gada 10. marts, *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.* (C-949/19, EU:C:2021:186), 43. punkts.

100. Tiesas sēdē lielākā daļa lietas dalībnieku un personu, kas iestājušās lietā, apgalvoja, ka ar tiesību aktu grozījumiem bija tikai mainīts *ISTAT* 2020. gada sarakstā iekļautajām struktūrām pieejamais tiesību aizsardzības līdzeklis. No 2020. gada administratīvajām tiesām ir kompetence tieši lemt par to *ISTAT* lēmumu spēkā esamību, ar kuriem institucionālas vienības tiek ietvertas sektorā S.13⁴⁹.

101. Iesniedzējtiesa katrā ziņā saglabā kompetenci lemt par *ISTAT* veiktu struktūru klasificēšanu, tomēr tikai saistībā ar valsts tiesiskā regulējuma par valsts izdevumu ierobežošanu piemērošanu. Itālijas valdība apgalvo, ka šīs kompetences ietvaros *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) varētu pakārtoti lemt par *ISTAT* lēmumu spēkā esamību, nepiemērojot tos konkrētajā gadījumā⁵⁰.

102. Vai šī dubultās apstrīdēšanas iespēja atbilst līdzvērtības un efektivitātes principiem?

103. Līdzvērtības princips varētu būt pārkāpts, ja līdzīgos gadījumos valsts procesuālajās tiesībās būtu paredzētas tikai tiesās prasības. Tomēr Itālijas valdība tiesas sēdē informēja par līdzīgu pakārtotu tiesību aizsardzības līdzekļu esamību, kas paredzēti Itālijas tiesību aktos (piemēram, nodokļu jomā)⁵¹. Tātad līdzvērtības princips nav pārkāpts.

104. Attiecībā uz efektivitātes principu atgādināšu, ka Tiesas ieskatā:

– “Savienības tiesības principā neprasa dalībvalstīm paredzēt savās valsts tiesās citus tiesību aizsardzības līdzekļus kā vien tos, kas noteikti valsts tiesībās [..]”⁵²;

– tomēr “tas ir citādi tad, ja no attiecīgās valsts tiesību sistēmas kopumā izriet, ka nepastāv tiesību aizsardzības līdzekļi, kurus izmantojot varētu *kaut vai pakārtoti* nodrošināt to tiesību aizsardzību, kuras attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām, vai arī ja vienīgā attiecīgo personu iespēja piekļūt tiesai būtu būt spiestiem izdarīt tiesību pārkāpumu”⁵³.

105. Iesniedzējtiesa kritizē apstrīdēto tiesību normu, jo tajā esot paredzēts dubults pārsūdzības tiesā slogs (administratīvajās tiesās un *Corte dei conti* (Revīzijas palāta)). Šis dubultais slogs varētu radīt pretrunīgus spriedumus, vājinot tiesiskās drošības principu.

106. Kā Itālijas valdība norādīja tiesas sēdē, *ISTAT* 2020. gada sarakstā ietvertajām struktūrām, kuras vēlas apstrīdēt to kvalificēšanu par vispārējās valdības iestādēm, nav pienākuma celt divas prasības. Tās var izmantot tiesību aizsardzības līdzekli, kas atbilst to interesēm:

– tās var administratīvajās tiesās prasīt un panākt *ISTAT* lēmuma atcelšanu *erga omnes*;

⁴⁹ Kā tika pausts tiesas sēdē, administratīvās tiesas *atguva* tām piešķirto vispārējo kompetenci, ja vien nav piemērojama īpaša tiesību norma, *Codice del processo amministrativo*, 2010. gada 2. jūlija Likumdošanas dekrēts Nr. 104 (2010. gada 7. jūlija *GIURI*, 1. lpp.; Administratīvā procesa kodekss) 7. pants. Kā jau norādīju, šīs atcelšanas tiesības *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) bija no 2012. līdz 2020. gadam.

⁵⁰ Tas būtu procesa jautājums, kas ir līdzīgs iebildei par prettiesiskumu atbilstoši LESD 277. pantam.

⁵¹ Skat. *Decreto Legislativo n. 546, di 31 dicembre 1992, Disposizioni sul processo tributario in attuazione della delega al Governo contenuta nell'art. 30 della legge 30 dicembre 1991, n. 413* (1992. gada 31. decembra Likumdošanas dekrēts Nr. 546 par noteikumiem saistībā ar tiesvedību nodokļu lietās saskaņā ar valdībai atbilstoši 1991. gada 30. decembra Likuma Nr. 413 30. pantam doto pilnvarojumu; 1993. gada 13. janvāra *GU* Nr. 9 – Kārtējais pielikums Nr. 8) 7. panta 5. punktu.

⁵² Spriedumi, 2020. gada 14. maijs, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367), 143. punkts; 2021. gada 21. decembris, *Randstad Italia* (C-497/20, EU:C:2021:1037), 62. punkts; un, 2022. gada 7. jūlijs, *Hoffmann-La Roche* u.c. (C-261/21, EU:C:2022:534), 47. punkts.

⁵³ Turpat (mans izcēlums).

- tās var *Corte dei conti* (Revīzijas palāta) apstrīdēt to klasifikācijas par vispārējās valdības iestādi *ISTAT* sarakstā sekas (attiecībā uz valsts izdevumu ierobežošanas pasākumiem), attiecīgā gadījumā panākot šīs klasifikācijas nepiemērošanu, lai arī tikai *incidenter tantum*.

107. Ja iepriekš aprakstītā situācija atbilst realitātei (kas ir jānosaka iesniedzējtiesai), neuzskatu, ka tā atņem efektivitāti pēc apstrīdētās tiesību normas pieņemšanas izveidotajai tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmai. Atbilstoši Itālijas tiesību sistēmai attiecīgajām institucionālajām vienībām vismaz pakārtoti ir pieejama efektīva tiesību aizsardzība tiesā, un tas, šķiet, atbilst Savienības tiesībās noteiktajam standartam, jo tām nav pienākuma katrā ziņā izsmelt dubultas tiesvedības iespējas, lai apmierinātu savus prasījumus.

108. Ir tiesa, ka šādi izveidota sistēma pati par sevi negarantē pretrunīgu tiesu nolēmumu neesamību, kuru līdzāspastāvēšana apdraudētu tiesisko drošību. Tomēr Itālijas procesuālo tiesību sistēmā ir jāparedz, ja tādu vēl nav, piemēroti mehānismi šādu iespējamu kolīziju starp valsts tiesām atrisināšanai. Tomēr tikai iespējamība, ka šādas kolīzijas var rasties, man nešķiet pietiekama, lai apgalvotu, ka šī sistēma ir pretrunā Hartas 47. pantam.

V. Secinājumi

109. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai *Corte dei conti* (Revīzijas palāta, Itālija) atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 549/2013 (2013. gada 21. maijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (EKS 2010) ir saistoša un tai ir tieša iedarbība, tādēļ institucionāla vienība (publiska vai privāta struktūra) var uz to atsaukties saistībā ar tās iekļaušanu EKS 2010 S.13 sektorā (vispārējā valdība), ko izdarījis valsts statistikas institūts.

Padomes Direktīvā 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām ir reglamentētas tikai valsts statistikas un budžeta plānošanas iestāžu attiecības ar Savienības iestādēm, un tajā nav ietverti noteikumi, kas piemērojami cita veida publiskām vai privātām struktūrām, un tāpēc tai nav tiešas iedarbības attiecībā uz pēdējām minētajām.

- 2) Direktīva 2011/85 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs ļauj dalībvalstīm noteikt, kurām neatkarīgām struktūrām ir jāuzrauga Savienības fiskālo noteikumu faktiskā izpilde.
- 3) Ar valsts tiesisko regulējumu, kurā valsts revīzijas palātas īstenotā valsts statistikas institūta izstrādātā saraksta, kas ietver institucionālās vienības, kuras ir kvalificētas kā vispārējās valdības iestādes saskaņā ar EKS 2010, pārbaude tiesā ir ierobežota tikai ar pagaidu noregulējuma tiesvedību un šī lēmuma tiešas pārbaudes tiesā īstenošana ir paredzēta administratīvajām tiesām, netiek pārkāptas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā aizsargātās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.